

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie rassenbijsluiters

Chihuahua

De Chihuahua is een populair gezelschapshondje. Het is een actieve, waakse hond die soms overmoedig kan zijn. Laat u dus niet door zijn kleine formaat misleiden!

Chihuahua's hechten zich aan hun eigenaar en houden er niet van om alleen te zijn. Ze zijn slim en willen graag leren. De Chihuahua past bij een eigenaar die zijn hond ondanks het kleine formaat echt hond laat zijn, hem een goede opvoeding geeft en veel tijd voor zijn hond heeft.

Kies het juiste ras voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de Chihuahua het ras is dat u zoekt.

Lees ook de huisdierenbijsluiter Hond op www.licg.nl voor alle benodigde basisinformatie over honden.

Algemeen

De Chihuahua is een klein ras dat al lange tijd bestaat. Het behoort tot rasgroep 9: 'gezelschapshonden'. Chihuahua's houden er dan ook van om bij hun eigenaar te zijn. Ondanks hun formaat zijn het niet alleen schoothondjes: ze zijn actief, dapper en waaks. Een Chihuahua wordt gemiddeld vijftien jaar oud.

Uiterlijk

Chihuahua's hebben een compact lijf. De schedel is rond (appelhoofd genoemd) met een duidelijke overgang naar de korte neus en met relatief grote ogen en grote, staande oren. De staart wordt hoog of in een boog over de rug gedragen. Er bestaan twee vachttypen. Het langharige type heeft zijdeachtig haar met pluimen bij oren, nek, poten, voeten en staart, het kortharige type heeft een aangesloten, zachte en korte vacht. Het gewicht van de Chihuahua hoort tussen 1,5 en 3 kilo te liggen.

De volledige rasstandaard kunt u vinden bij de rasverenigingen. Op de website van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland staan alle bij hen aangesloten rasverenigingen genoemd.

Karakter

Chihuahua's zijn actieve, levendige honden. Ze zijn moedig, soms zelfs overmoedig waardoor ze tegen zichzelf in bescherming genomen moeten worden. Een Chihuahua is waaks en blaft vrij snel.

Chihuahua's zijn bovendien gevoelige honden die zich hechten aan hun eigenaar en houden van aandacht. Ze kunnen soms eenkennig zijn. Chihuahua's vinden het prettig om gezelschap van soortgenoten te hebben. Voor een gezin met jonge, drukke kinderen is een Chihuahua minder geschikt omdat kinderen soms te ruw met het kleine hondje omspringen.

Verzorging

De vacht van de langharige Chihuahua heeft wat meer verzorging nodig dan die van de kortharige variant. Kam regelmatig de vacht even door, let daarbij vooral op klitvorming bij oren, hals, oksels en staart. De kortharige vacht hoeft alleen af en toe geborsteld te worden.

Chihuahua's kunnen last hebben van traanstrepen bij de ogen, maak de ogen daarom dagelijks schoon met een stukje tissue of een watje met lauw gekookt water.

Zoals meer kleine hondenrassen heeft de Chihuahua snel last van tandplak en, als dit niet verwijderd wordt, tandsteen. Het is daarom belangrijk om het gebit goed te verzorgen en liefst dagelijks de tanden te poetsen.

Door hun kleine formaat kunnen Chihuahua's bij erg koud en vochtig weer soms moeilijk hun lichaamstemperatuur op peil houden. In die gevallen is een jasje of dekentje dan ook niet overdreven. Vooral bij pups moet u oppassen dat ze niet teveel afkoelen.

Beweging en activiteiten

Chihuahua's zijn actieve honden. Ze hoeven geen enorme afstanden af te leggen, maar willen wel graag meerdere keren per dag naar buiten om te wandelen, rond te snuffelen en hun behoeften te doen. Daarbij moeten ze natuurlijk wel zelf lopen en niet steeds gedragen worden!

De Chihuahua is bovendien slim en vindt het leuk om samen met de eigenaar iets te doen. Gehoorzaamheids cursussen, maar ook behendigheid of bijvoorbeeld doggydance zijn mogelijkheden om actief te zijn met uw Chihuahua.

Socialisatie en opvoeding

Zoals alle honden moeten ook Chihuahua's goed gesocialiseerd worden. Omdat ze soms wat eenkennig kunnen zijn, moeten ze al op zeer jonge leeftijd wennen aan allerlei mensen. Ook moeten ze met verschillende honden leren omgaan, waarbij men moet opletten dat ze zich niet te overmoedig gedragen tegenover grote honden.

Omdat Chihuahua's kwetsbaar zijn, vergt de socialisatie met andere honden wat extra aandacht. Bescherm uw Chihuahua tegen te grote of enthousiaste honden die hem omver kunnen lopen of in sommige gevallen ook kunnen bijten, wat bij zo'n klein hondje fataal kan zijn. Daarentegen moet uw Chihuahua ook leren om op een goede manier met grotere honden om te gaan. Kies daarvoor sociale, goed luisterende honden uit waarvan u weet dat zij goed met kleine honden kunnen omgaan. Blijf er bij, en zorg dat u zelf niet nerveus reageert want dat kan uw pup beïnvloeden.

De Chihuahua moet goed en vooral ook consequent worden opgevoed; niet alleen om overlast en probleemgedrag te voorkomen, maar ook voor de veiligheid van uw hond is het belangrijk dat hij goed naar u luistert. Bovendien is het goed voor de band tussen u en uw hond om samen bezig te zijn. Ga daarom met uw pup naar een puppy cursus. De Chihuahua leert vrij snel.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Bij elk ras kunnen erfelijke aandoeningen voorkomen. Volgens recent onderzoek van Universiteit Utrecht zijn voor de Nederlandse populatie Chihuahua's de belangrijkste erfelijke aandoeningen:

- Patella luxatie
- Portosystemische shunt
- Hydrocephalus

Patella luxatie is een afwijkende bouw van het kniegewricht, waardoor de knieschijf niet in de groeve van het kniegewricht blijft en van zijn plaats schiet. Dit kan komen door onder andere een afwijkende bouw van de poten (bijvoorbeeld kromme poten), een afwijkende bouw van het kniegewricht zelf (een te ondiepe groeve) of een verkeerde aanhechting van de kniepees. Als de knieschijf van zijn plaats is (tijdelijk of blijvend) kan het kniegewricht niet meer goed buigen en zal de hond kreupel gaan lopen of 'hinkelen'. Er bestaan diverse graderingen, variërend van een knieschijf die alleen met de hand van zijn plaats te krijgen is tot een knieschijf die blijvend van zijn plaats is. Door het uit en in zijn plaats schieten van de knieschijf kunnen schade aan het kraakbeen en artrose (gewrichtsslijtage) en daardoor pijn ontstaan.

De aandoening heeft een erfelijke basis en wordt beïnvloed door omgevingsfactoren, zoals overbelasting. Pas op met gladde vloeren en laat het dier vooral op jonge leeftijd geen te abrupte bewegingen maken, zoals bij balspelletjes.

Een portosystemische shunt is een verkeerde aanleg van bloedvaten naar de lever. Via de poortader loopt bloed van het maagdarmsgebied naar de lever, waar het gezuiverd wordt van allerlei afvalstoffen. Bij deze aandoening is de poortader verkeerd ontwikkeld, waardoor een abnormale verbinding met een ander bloedvat ontstaat. Hierdoor loopt het bloed vanuit de darmen niet naar de lever, maar direct naar de onderste holle ader (vena cava) of een ander groot bloedvat, de vena azygos. Er komen te veel afvalstoffen in het bloed, wat allerlei gezondheidsklachten bij de hond kan geven omdat de hond zichzelf als het ware vergiftigt. Bovendien groeit de lever niet met de hond mee, en wordt dus op den duur veel te klein wat betreft omvang en functie. Symptomen zijn onder andere hersenverschijnselen, sloomheid, braken, diarree en weinig eetlust. Er zijn verschillende varianten portosystemische shunts, bij de chihuahua gaat het om een extrahepatische portocavale shunt.

Een hydrocephalus is een waterhoofd. Hierbij is in de hersenen te veel vocht aanwezig, waardoor deze onder druk komen te staan. Dit kan hersenfuncties belemmeren en in ernstige gevallen tot gevolg hebben dat de hersenen zich niet goed kunnen ontwikkelen. Dieren met een hydrocephalus kunnen afwijkend gedrag, ongecoördineerd lopen en zenuwtrekken vertonen.

Behalve deze aandoeningen zijn er volgens het onderzoek naar de Chihuahua nog andere erfelijke aandoeningen die bij het ras van belang kunnen zijn, namelijk:

- Necrotiserende meningo-encephalitis (NME)
- Idiopathische epilepsie
- Mitralisklep degeneratie
- Persisterende ductus arteriosus
- Pulmonaalstenose
- Dystocia*
- Calciumoxalaat urolithiasis
- Atlanto-axiale instabiliteit*
- Open fontanel*

* Deze aandoeningen hangen samen met de specifieke bouw zoals die in de rasstandaard is vastgelegd. Het uiterlijk van dit ras heeft daardoor nadelige gevolgen voor zijn welzijn.

Necrotiserende meningo-encephalitis (NME) is een steeds erger wordende ontsteking van de hersenen en hersenvliezen. Symptomen zijn onder andere pijn, koorts, afwijkend gedrag, verstoorde coördinatie, blindheid en toevallen. De symptomen kunnen langzaam toenemen of acuut verschijnen. Meestal overlijden de honden of moeten ze geëuthanaseerd worden.

Idiopathische epilepsie bestaat uit aanvalsgewijze, spontane ontladingen van elektriciteit in de hersenen. Een epileptische aanval of toeval kan verschillende vormen hebben. Als het gehele lichaam betrokken is, verkrampen de spieren, het dier valt om en kan schokken, kwijlen en urine en ontlasting laten lopen. De hond is tijdens de aanval buiten bewustzijn en voelt en hoort dus niets. Voor een aanval vertoont de hond vaak ander, onrustig gedrag, na afloop kan de hond gedesoriënteerd en 'wiebelig' zijn. Er zijn ook plaatselijke vormen van epilepsie, waarbij bijvoorbeeld een spiergroep begint te trillen of trekken of waarbij een dier kortdurend vreemd gedrag vertoont, zoals happen naar onzichtbare vliegen of voor zich uit staren zonder dat men contact met hem kan maken.

Epilepsie kan verschillende oorzaken hebben, maar bij de idiopathische vorm van epilepsie is er geen onderliggende verwonding of ziekte aan te wijzen. Erfelijke vormen van epilepsie treden meestal voor het derde levensjaar op. Bij oudere dieren is er meestal een niet-erfelijke oorzaak die later is ontstaan, zoals een hersentumor.

Mitralisklep degeneratie is een hartaandoening. De mitralisklep is de hartklep tussen de linker boezem en de linker kamer van het hart. Door aantasting (degeneratie) van deze klep sluit hij niet goed meer. Normaal stroomt het bloed vanuit de linker hartboezem naar de linker hartkamer en van daar het lichaam in, maar met een slecht sluitende hartklep kan bloed terug lekken naar de linker boezem van het hart. De aandoening wordt langzaam erger. In eerste instantie heeft de hond vaak geen last maar is er wel een ruis te horen bij het beluisteren van het hart door uw dierenarts. Later kunnen de hoeveelheden bloed die terug lekken naar de linker boezem steeds groter worden. Hierdoor vermindert de effectiviteit van het hart, worden de linker boezem en kamer en ook de longaders verwijd en kan er vocht in de longen ontstaan. Er kunnen ademhalingsproblemen ontstaan en er ontstaan vaak symptomen zoals snel moe worden en hoesten, uiteindelijk ook een snelle ademhaling, slecht eten en vermageren.

Een persisterende ductus arteriosus is een na de geboorte open blijvende verbinding (ductus van Botalli) tussen de lichaamsslagader (aorta) en de longslagader. Deze open verbinding zorgt er vóór de geboorte van een pup voor dat het bloed niet langs de longen gaat, aangezien deze nog geen zuurstof kunnen opnemen. Kort na de geboorte moet de ductus sluiten, zodat het bloed dan wél langs de longen wordt gepompt en er zuurstof in het bloed kan worden opgenomen. Als dit bloedvat niet sluit, raakt het hart overbelast en zullen zich in de loop van maanden symptomen ontwikkelen als benauwdheid, achterblijvende groei en soms hoesten.

Pulmonalis stenose is een vernauwing bij de longslagaderkleppen. Het bloed kan daardoor minder goed vanuit het hart naar de longen stromen. Bij een kleine vernauwing zijn geen of weinig symptomen merkbaar, is de vernauwing ernstiger dan kan dit leiden tot weinig uithoudingsvermogen, kortademigheid, hartritmestoornissen, flauwvallen en soms plotseling overlijden. Meestal is de eerste jaren nog niets aan de hond te merken, maar bij beluisteren van het hart kan een ruis gehoord worden. De uiteindelijke diagnose wordt gesteld met behulp van een echo.

Dystocia is een bevalling die niet vordert. Hier kunnen verschillende oorzaken voor zijn, waaronder een baarmoeder die niet goed samentrekt doordat het teefje te weinig calcium in het bloed heeft, een pup die verkeerd ligt of een pup die te groot is voor het geboortekanaal. Bij de erfelijke vorm gaat het om dit laatste.

Calciumoxalaat urolithiasis is het ontstaan van blaasstenen uit calcium-oxalaat kristallen. Deze kunnen in de plasbuis klem komen te zitten, vooral bij reuen. Sommige rassen hebben meer aanleg voor de vorming van deze kristallen. Symptomen zijn pijn bij het plassen, vaak kleine plasjes doen en soms bloed in de urine. De stenen moeten operatief worden verwijderd.

Atlanto-axiale instabiliteit is een aandoening waarbij de eerste twee nekwerfels, de atlas en axis, afwijkend gevormd zijn waardoor ze niet goed op elkaar passen. Daardoor wordt de nek instabiel en ontstaat er druk op het ruggenmerg, en kunnen er zenuwklachten zoals pijn en verlamming ontstaan. De klachten verschijnen meestal voor de leeftijd van een jaar met pijn in de nek bij het buigen van de kop, zoals bij eten. Afhankelijk van de ernst kan behandeld worden met medicijnen en neksteun of moet er geopereerd worden.

Een open fontanel is een opening tussen de schedelplaten. Deze openingen ontstaan doordat de schedelplaten niet goed met elkaar vergroeien. Op deze plekken is de schedel erg kwetsbaar. Vroeger was dit een kenmerk van het ras, maar volgens de huidige rasstandaard moeten chihuahua's een gesloten fontanel hebben.

Een waterhoofd en te grote fontanel kunnen erfelijk zijn en verantwoorde fokkers proberen dit te voorkomen. Helaas wordt soms gefokt op extreme kenmerken, zoals heel kleine hondjes met een erg bol hoofdje, omdat minihondjes in de mode zijn en men hieraan wil verdienen. Vaak worden dit soort hondjes aangeboden onder benamingen als mini, toy of tea cup Chihuahua. Dit zijn echter geen erkende typeringen: de Chihuahua is van zichzelf al klein, het fokken op superkleine hondjes brengt heel vaak gezondheidsproblemen met zich mee. Bij het aanschaffen van een puppy is het daarom erg belangrijk dat u een goede fokker uitkiest!

Evenals pups van enkele andere kleine rassen krijgen pups van chihuahua's snel hypoglycemie, een te lage bloedsuikerspiegel, doordat ze nog niet in staat zijn hun bloedsuikerwaarden onder controle te houden. Dit is een gevaarlijk verschijnsel: de hond kan in coma raken en overlijden. De symptomen zijn niet eten, sufheid, slechte coördinatie (wankelen, spierzwakte), spiertrekkingen en soms epileptische aanvallen. Hypoglycemie kan al optreden als een pup zo'n acht uur niet heeft gegeten. Dit is een spoedgeval, er moet direct ingegrepen worden.

Het is belangrijk dat jonge pups meerdere malen per dag (zo'n vijf tot zeven keer) gevoerd worden met voeding rijk aan koolhydraten en eiwit, niet teveel stress ondervinden en warm genoeg gehuisvest zijn. Ook bij darmproblemen moet men extra opletten en deze moeten natuurlijk waar mogelijk voorkomen worden, onder meer door de pups goed te laten inenten. Bovendien moet ook de moederhond goede, eiwit- en koolhydraatrijke voeding krijgen tijdens dracht en zogen.

Het gebit is een aandachtspunt bij de Chihuahua. Zoals veel kleine rassen zijn ze gevoelig voor tandplak en er kunnen problemen ontstaan bij het wisselen van het melkgebit. Controleer het gebit daarom regelmatig.

'Reverse sneezing' is een verschijnsel waarbij de hond snel en kort inademt door de neus, wat lijkt op 'omgekeerd niezen'. Het treedt op door irritatie van de keel, bijvoorbeeld door trekken aan de riem, maar ook bij opwinding, slikken of rennen. Vaak kan het gestopt worden door de neus even kort dicht te houden. Neem contact op met uw dierenarts zodat hij kan bepalen of onderzoek nodig is.

De rasverenigingen verplichten fokkers om de ouderdieren te laten testen op patella luxatie, bij EGCN zonder dat aan de uitslag consequenties worden verbonden. EGCN adviseert ook een ECVO oogonderzoek. In de fokreglementen van de rasverenigingen kunt u de precieze fokregels nagaan en zien wanneer ouderdieren worden uitgesloten van de fok om erfelijke aandoeningen te voorkomen.

Meer uitleg over het onderzoek door Universiteit Utrecht naar erfelijke aandoeningen bij rashonden in Nederland vindt u op www.rashondengids.nl.

Benodigde ervaring

Om een Chihuahua als huisdier te houden is geen specifieke ervaring nodig. Zorg er wel voor dat u zich voor de aanschaf goed laat informeren, bijvoorbeeld via de rasverenigingen, en lees ook de algemene huisdierenbijsluiter Hond.

Aanschaf en kosten

Lees voor u een hond aanschaft het Praktisch document 'De aanschaf van een hond' op www.licg.nl.

Let goed op als u een chihuahua pup wilt aanschaffen. Pups die via de rasverenigingen worden aangeboden, zijn in elk geval gefokt volgens het fokreglementen van de verenigingen. Deze stellen het testen op patella luxatie verplicht. Ook worden welzijnsregels gesteld aan de fokdieren, zoals een minimale en maximale leeftijd waarop de teef gedekt mag worden en een maximaal aantal nesten per teef.

Koopt u elders een pup, dan zult u zelf moeten vragen of er bij de ouders tests op erfelijke aandoeningen zijn gedaan en de uitslagen moeten bekijken. Daarmee maakt u de kans dat u een pup koopt met een erfelijke aandoening zo klein mogelijk.

Van pups met een stamboom heeft u zekerheid over de afkomst van de pup, want sinds juni 2014 moet voor alle rassen voor het afgeven van stamboompapieren een DNA-test op afkomst worden gedaan. Via de website van de rasverenigingen kunt u informatie over pups inwinnen.

Bij chihuahua's is het belangrijk dat ze niet te jong bij de moeder weggaan. Wacht liefst tot de pup tenminste zo'n tien weken oud is, bij erg kleine of dunne pups nog wat langer, en let er op dat de pup volledig zelfstandig moet kunnen eten. Bij jonge pups kan de plaatsing veel stress opleveren waardoor ze slecht of helemaal niet eten. Dan zakt hun bloedsuikerspiegel te veel (zie ook Ziekten en erfelijke aandoeningen) en dat is gevaarlijk. Omdat de chihuahuapup wat langer bij de moeder blijft, is het extra belangrijk dat de fokker zorgt voor een goede socialisatie.

Koop geen 'goedkope' pups via internet of handelaars die allerlei rassen verkopen of veel nesten tegelijk hebben. Deze zijn vaak niet goed gesocialiseerd, de ouderdieren zijn lang niet altijd getest op erfelijke aandoeningen en u loopt daardoor het risico dat u op termijn alsnog veel geld kwijt bent aan medische kosten of gedragstherapie.

Gebruik de puppy-checklist van het LICG om u te helpen beoordelen of bij u een betrouwbaar adres koopt.

Als u een volwassen Chihuahua wilt, kunt u navraag doen bij de rasvereniging Nederlandse Chihuahua Club, deze bemiddelt bij herplaatsing. U kunt ook bij asielen kijken.

Pups geboren na 1 april 2013 of honden afkomstig uit het buitenland moeten verplicht gechipt en geregistreerd zijn door de fokker of importeur. Krijgt u zo'n hond aangeboden die niet gechipt en geregistreerd is, dan houdt de verkoper zich niet aan de wet en kunt u de hond beter niet kopen. Zelf bent u verplicht de registratie binnen twee weken na aanschaf op uw naam te zetten. Meer informatie vindt u in het Praktisch document over 'Chippen en registreren' of op www.chipjedier.nl.

De prijzen van een Chihuahua pup beginnen bij 750 euro. Daarnaast bent u geld kwijt voor de aanschaf van zaken als een mand, halsband en riem, voer- en waterbakje en speelgoed. Aan voeding bent u vanaf zo'n 10 euro per maand kwijt. De tarieven van de hondenbelasting variëren per gemeente. Denk ook aan de kosten van de puppycursus en vervolgcursussen of hondensport. Houd rekening met dierenartskosten zoals entingen, ontwormen en behandeling tegen vlooien, bij elkaar vanaf ruim 100 euro per jaar. Wilt u de hond laten castreren dan komen daar de operatiekosten bij, voor reuen kost dit gemiddeld zo'n 125 euro, voor teven minstens anderhalf tot tweemaal zoveel. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt. Voor (onverwachte) dierenartskosten kunt u een ziektekostenverzekering afsluiten.

Bijzonderheden

- Chihuahua's zijn kwetsbaar vanwege hun kleine afmetingen. Wen uzelf er daarom aan om te kijken waar u loopt of waar u gaat zitten.
- Een Chihuahua is een hond, geen speelgoed of modeaccessoire. Laat u niet meeslepen door imago of populariteit maar neem alleen een Chihuahua als u daar voor de komende vijftien jaar bewust voor kiest.

Bij het LICG kunt u terecht voor onafhankelijke en betrouwbare informatie over het 'houden van huisdieren'. Door het bieden van deze informatie en het organiseren van campagnes levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

Versie: januari 2017

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl